

Op het YouTube-kanaal van het Van Abbemuseum vind je onder Video's een korte film naar aanleiding van de tentoonstelling Yael Davids: A Daily Practice. Zie ook www.vanabbemuseum.nl.

Lees ook het verslag van de Feldenkraisles van Yael Davids in het Van Abbemuseum op p. 102.

houding. Op mijn vraag of ze ook zelf yoga beoefent, reageert ze lachend: 'Van yoga krijg ik juist rugpijn. Ik heb het wel gedaan tijdens mijn zwangerschap, maar vind het te veel inspanning. Een belangrijk uitgangspunt bij Feldenkrais is dat beweging minimale inspanning kost, met maximaal effect. Je laat je leiden door het gevoel of het gemakkelijk gaat. Daarom voelt het ook heel organisch.'

Zoektocht

Voor Davids is Feldenkrais een zoektocht die nooit helemaal klaar is. Ze beoefent het elke dag en vindt het belangrijk om ook zelf te blijven leren, al helemaal in haar rol als leraar. Binnenkort gaat ze lesgeven aan de Rijksakademie, een tweejarige residency in Amsterdam voor kunstenaars uit alle continenten. De juiste omgeving is voor haar erg belangrijk: 'Ik ben een kunstenaar die Feldenkraislessen geeft. Feldenkrais ligt dicht bij de artistieke praktijk. In die context kom ik het meest tot mijn recht.' 🗨️

systeem, niet op een afzonderlijk onderdeel. Het is een oefening in voelen en luisteren, naar inspanning, pijn en ongemak. Feldenkrais doet mensen bewuster bewegen.'

Thematische lessen

De afgelopen jaren onderzocht Davids hoe ze zijn ideeën kan inzetten bij het kijken naar kunst. Als aanvulling op de getoonde kunstwerken in het Van Abbemuseum werkte ze thematische lessen uit in relatie tot werken uit de museumcollectie zelf. Het museum gaf haar toestemming om de lessen in de zaal te geven, in het hart van de expositie. 'Het zien van de kunstwerken draagt in belangrijke mate bij aan de ervaring.'

Body work

Over de tentoonstelling, die een ode was aan kunstenaars die een belangrijke rol hebben gespeeld in haar ontwikkeling als kunstenaar, wil Davids het volgende kwijt. 'Een solo is voor mij niet relevant. Ik zoek liever naar verbinding en wilde een podium geven aan de vrouwen die me inspireren, zoals Noa Eshkol, Hilma af Klint, Lee Lozano, Nasreen Mohamedi en Adrian Piper.' Treffend hierbij is een eigen werk dat ze opdraagt aan vier sterke vrouwen uit de geschiedenis, onder wie de dichteres Else Lasker-Schüler. Met haar eigen haar (!) naaide Davids een van haar gedichten, als onderdeel van een grotere installatie. Priegelwerk, al spreekt Davids liever van 'body work', waarin je de tijd voelt. 'De aandacht en toewijding gaan letterlijk door je handen.' Een mooiere ode is bijna niet denkbaar.

Minimale inspanning

Tijdens het beluisteren van een online Feldenkraisles van Davids vallen de overeenkomsten met yoga mij op: het niet stellen van doelen, niet door de pijn gaan, zoeken naar comfort in een

Ze heeft getwijfeld of ze wel aan het interview wilde meedoen, bekend ze me bij aankomst in het atelier van haar partner, waar we hebben afgesproken. In haar optiek zou het blad diverser mogen zijn: nu komt het wit op haar over en lijkt het voornamelijk vanuit een westers perspectief geschreven. Ik bedank haar voor deze feedback, maar ik weet dat YI daar juist aandacht aan besteedt vanuit het motto: 'Yoga voor iedereen'. Ik ga er in ieder geval in mijn kunstrubriek meer op letten.

Lichamelijk leren

Rugpijnklachten brachten Davids in haar geboorteland Israël in aanraking met Feldenkrais. De methode van de Russisch-joodse natuurkundige Moshe Feldenkrais (1904-1984) is er zeer populair en gaat uit van het principe van 'lichamelijk leren'. Het centrale idee is dat een verandering in de manier van bewegen leidt tot een verandering in de manier waarop we observeren, denken en voelen. Davids licht toe: 'Feldenkrais praat als het ware met je hersenen en richt zich op de organisatie van je hele

Performance documenta 14, Kassel
Foto Emile Ouroumov

Yael Davids

kan niet zonder Feldenkrais

Yael Davids (1968) is een fervent beoefenaar van Feldenkrais. Sterker nog: ze kan niet zonder. Voor haar tentoonstelling *A Daily Practice*, die tot afgelopen september was te zien in het Van Abbemuseum, deed ze onderzoek naar de invloed die bewegingen van het lichaam hebben op de perceptie van kunst. Ze selecteerde werk van veelal vrouwelijke kunstenaars met wie ze zich zeer verwant voelt en combineerde dat met eigen, nieuw werk dat het lichamelijke bewustzijn van de bezoekers in de tentoonstelling moest verhogen. Haar doel? Mensen aanzetten om op een andere manier kunst te ervaren.

Door **Heidi Vandamme** | fotografie **Yael Bartana** (p.100) en **Marcel de Buck** (p. 101)